

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОЇ ПІДТРИМКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК НОВИЙ ЩАБЕЛЬ У СИСТЕМІ ОСВІТИ

Стаття покликана показати необхідність створення єдиної системи підтримки освітнього процесу в Україні. Проведений нами аналіз наукових досліджень із питань дистанційного навчання дає змогу зробити висновки, що цей вид навчання виник досить давно і вдосконалюється разом науково-технічним прогресом. У нашій країні зараз є дисонанс між можливостями освіти та запитами сучасного суспільства до якості, методів та способів отримання освітніх послуг.

Розвиток інформаційного суспільства залежить від швидкості поширення та можливостей обробки інформації. Покращити ці методи передачі та обробки інформації може електронна освіта, яка зараз стрімко розвивається.

Розроблена нами електронна система підтримки освітнього процесу в школі це лише перший крок на шляху до створення цілісної системи, яка буде охоплювати всі навчальні заклади в нашій країні. Ця система створена з урахуванням потреб викладачів, учнів, батьків, адміністрації шкіл. Потрібно враховувати і педагогічні умови, які будуть реалізовані в межах розробки для покращення якості сприйняття інформації в межах системи. Ця система є вебресурсом (електронною школою), до якого завжди є доступ, що дає можливість використовувати його не лише для розширення можливостей школи, а й для підготовки учнів до ЗНО.

Можливості розробленої нами системи не обмежуються лише винесенням навчальних матеріалів до електронної школи. Електронна школа дає змогу батькам слідкувати за успішністю своїй дітей, консультуватися з адміністрацією школи, стежити за шкільними новинами та багато інших важливих функцій. Учні можуть обробляти навчальні матеріали, самостійно оцінювати якість засвоєння матеріалу, а у разі необхідності звернутися за допомогою до викладача.

У статті повністю розкрито освітні можливості електронної школи «ION» та окреслено перспективи подальшого її вдосконалення.

Ключові слова: електронна школа, «ION», електронна підтримка освітнього процесу, електронна освіта, навчальний вебресурс, система освіти, дистанційне навчання, освітній процес.

На сучасному етапі розвитку суспільства освіта потребує не тільки впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес, а й створення і застосування електронних середовищ, призначених для підтримки та покращення освітнього процесу. Електронні середовища мають сприяти швидкому обміну інформаційними даними для навчальної діяльності і про навчальну діяльність, наприклад, SMART технології [1]. Подібні електронні розробки дадуть змогу без обмежень розширити аудиторію викладача та максимально наблизитися до будь-яких спеціальних потреб учнів чи студентів при здобутті ними якісної освіти, зокрема дистанційної. Країни, що володіють сучасними дистанційними технологіями навчання, залучають до навчання у своїх університетах студентів, незалежно від їх стану здоров'я чи географічного розташування, а самі студенти можуть обрати будь-який напрямок для реалізації свого потенціалу.

У Законі України «Про Основи засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» зазначено, що прагнення побудувати інформаційне суспільство є одним із найважливіших пріоритетів нашої країни. Суспільство має бути орієнтоване на загальнолюдські інтереси, спрямоване на розвиток, в якому кожний міг би створювати і накопичувати інформацію, мати до неї вільний доступ, використовувати і обмінюватися знаннями, з метою реалізації як власного потенціалу, так і підвищення якості життя. Одним із інструментів розвитку інформаційного суспільства є електронна освіта [2]. Саме впровадження систем електронної підтримки освітнього процесу дасть змогу створити умови для оновлення форм, засобів та методів викладання дисциплін, сприятиме розповсюдженню знань, зробить освіту доступнішою з можливістю побудови власної траєкторії навчання, а також розвитку в учнів та студентів компетентностей, що відповідають потребам сучасного ринку праці та допоможуть адаптуватися у прогресивному мінливому соціумі.

На цьому етапі розвитку сучасних технологій освіти в Україні потрібно створити систему електронної підтримки освітнього процесу, що дасть змогу покращити показники якості надання освітніх послуг. Зараз в Україні є декілька подібних систем, але вони не є цілісною системою, а можливості деяких з них обмежуються лише електронним журналом, що в нинішніх реаліях не досить для задоволення освітніх потреб. Розпочинати розробку та впровадження цілісної електронної системи підтримки освітнього процесу потрібно зі шкіл з використанням методичних рекомендацій щодо матеріалів, які будуть доступні в цій системі.

Опрацювання літературних джерел вітчизняних дослідників, зокрема спільної праці авторів В. В. Лапінського та А. М. Гуржія, дає змогу зробити висновок, що необхідним процесом для загального розвитку держави є створення електронних освітніх ресурсів, які набули поширення у країнах з високим рівнем розвитку системи освіти [3]. У статті зазначено, що такі високорозвинені держави, як Канада, США та Велика Британія вже мають системи електронних ресурсів, що містять банки електронних засобів навчання, загальнодоступний навчальний матеріал, та навіть систему, яка презентує передовий викладацький досвід та критерії оцінювання якості навчання.

Американський дослідник із питань оцінки ефективності вищої та середньої освіти в США Джон Сенер зазначав: «Освіта була, є і буде кіберизовуватися», тобто впровадження освітній процес нових технологій є процесом природнім. Він визначає «кібернізацію» як «адаптацію під цифрові технології». Сенер стверджує, що перша ера онлайн-освіти була присвячена забезпеченню доступу до освітніх матеріалів, а друга ера має потенціал для підвищення якості освіти в цілому, а не тільки онлайн-освіти. Мова йде не про зміну суті чи змісту переданого знання, а просто про зміну способу його передачі, збереження і генерування [9].

Професор Штурмського юридичного коледжу Денверського університету, Хоуп Кентор, у своїй праці з питання еволюції онлайн-освіти засвідчує те, що, наприклад, дистанційна освіта не є чимось новим, а бере початок ще з 1700-х років, коли дистанційне навчання відбувалось за допомогою листувань. Прогрес дистанційної освіти, протягом останніх 300 років, відбувався паралельно із науково технічною еволюцією, беручи на озброєння все нові й нові способи передачі, збереження та відтворення навчальних матеріалів [8].

Дослідженням проблематики впровадження та розвитку в Україні дистанційного навчання в освітній процес займалися також такі вітчизняні дослідники: М. І. Жалдак, Н. О. Петрина, Л. Т. Ониксимова, М. І. Садовий, О. М. Трифонова та інші, однак ні одна з наявних в Україні електронних систем підтримки освітнього процесу не задовольняє сучасним вимогам і можливостям інформативних технологій.

Метою є презентація нової системи підтримки освітнього процесу в загальноосвітніх навчальних закладах та окреслення перспектив її подальшого вдосконалення.

Під час вивчення цього питання були використані такі методи наукового дослідження: аналіз науково-методичної літератури та узагальнення і систематизація опрацьованого матеріалу, системний науково-методологічний аналіз підручників і навчальних посібників, наукових статей.

Нині в Україні, порівняно із країнами, наприклад, Європи, практично відсутня цілісна система електронної підтримки освітнього процесу. Зараз в освітніх закладах використовують електронні ресурси, які не є цілісною системою, а лише виконують окремі функції, наприклад: електронний журнал, онлайн-тестування, розклад, онлайн-курси і тому подібне.

Унаслідок аналізу низки найпоширеніших освітніх електронних систем, які зараз використовують українські школи та університети для підтримки освітнього процесу, нами, під керівництвом завідувачого кафедри фізики та методики навчання фізики Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка д. пед. н., проф. І. О. Мороза, створено систему електронної підтримки освітнього процесу в закладах середньої освіти під умовною назвою «ION» (<http://ion-school.pp.ua>).

Функціонал «ION» дає більш широкі можливості реалізації та створення нових освітніх задач, у порівнянні з існуючими в Україні аналогічними ресурсами, наприклад, «Електронна школа», якою вже користуються деякі заклади загальної середньої освіти.

Розроблений нами вебресурс готується до запуску з першого вересня 2019 року для апробації у кількох школах та коледжах України. На нашу думку, інноваційний проєкт «ION» – це новий щабель в організації освітнього простору, що наближує систему шкільної світи до сучасної цифрової освіти і є передумовою до переходу до цифрової економіки, адже сучасні школярі – це майбутні працівники та керівники підприємств, регіонів, міністерств і всієї країни. Отже, формування креативних, передових, сучасних ділових якостей цих керівників можливе лише за умови одержання ними освіти, яка опирається на сучасні досягнення науки і цифрові технології.

Пропонований нами вебресурс містить широкий спектр функціональних можливостей.

1. Матеріали для навчання.

База системи містить уже готові плани конспектів, які можна доповнювати і коригувати. Викладач під час створення навчального курсу може самостійно створювати власну траєкторію подачі матеріалу, вибирати навчальні матеріали із уже наявної бази матеріалів, а за необхідності корегувати їх на свій розсуд.

У вебдодатку є можливість зберігати матеріали у вигляді мультимедійних файлів різних типів: фото, відео, презентації, файли програм динамічної математики, таблиці, діаграми тощо.

Учні мають доступ до підручників чи навчальних посібників, можливість переглядати матеріали роботи в класі, записи відео уроків, та брати участь в онлайн-конференціях чи отримувати онлайн-консультації у вчителів-предметників.

2. Завдання до матеріалів.

Учні зможуть отримувати завдання різних типів, виконувати їх офлайн чи онлайн, що дасть змогу оперативно оцінювати якість засвоєних знань: тестування, лабораторні роботи, роботи у програмах динамічної математики, завдання, що потребують розгорнутої відповіді, творчі завдання з прикріпленням файлу, тощо. Зареєструвавшись одноразово на ресурсі, не буде необхідності шукати електронну пошту вчителя, щоб відправити виконане завдання, чи реєструватися на додаткових ресурсах, що дасть змогу взаємодіяти з усіма вчителями на одному додатку, навіть у власному смартфоні.

3. Електронний журнал.

Учитель має змогу не тільки виставити поточні, самостійні, контрольні, семестрові та річні оцінки, а і пропуски та атестації. Наприклад, через мобільний телефон чи комп'ютер батьки зможуть стежити за успішністю своєї дитини та відвідуванням школи, а учні в свою чергу – за динамікою власної успішності та місцем у рейтингу серед інших учнів класу.

4. Рейтинги.

Функціонал вебдодатку дасть змогу автоматично створювати мікро- та макро-рейтинги освітнього середовища. Залежно від типу профілю (учнівський, батьківський, вчительський, профіль класного керівника, профіль адміністратора) кожен матиме можливість переглянути та проаналізувати сформовані рейтинги:

- адміністратор – місце в рейтингу власної школи серед інших шкіл (критерії – результати олімпіад, показники ЗНО);
- вчитель – рейтинг викладачів (результати олімпіад, відсоток відмінників);
- учні – місце в рейтингу серед всього класу, школи чи предмету;
- батьки – рейтинги своїх дітей та шкіл і вчителів-предметників.

Ця функція буде корисною як під час складання звітної документації вчителем чи адміністрацією школи, так і для батьків, які прагнуть обрати найкращий навчальний заклад для своєї дитини.

5. Щоденник учня.

Цей вебресурс дає можливість авторизуватися на будь-якому пристрої з доступом до мережі Інтернет та переглянути чи навіть виконати домашнє завдання. Головна мета щоденника полягає у відображенні успішності учня з кожного предмету, у щоденнику також відображаються домашні завдання та оцінки за них (домашні завдання та оцінки мають змогу переглядати батьки). Це можна зробити безпосередньо на сайті чи у мобільному додатку. Повідомлення про нове завдання можна буде отримати як на мобільний додаток, так і на електронну пошту, Viber, Telegram, тощо.

6. Дошка оголошень.

Працівники школи, учні та батьки отримуватимуть повідомлення про проведення будь-якого шкільного і позашкільного заходу. Дошка оголошень буде розподілена за рівнем доступу до редагування та внесення інформації в залежності від профілю:

- оголошення на рівні адміністраторів – адміністратор створює загальні оголошення для всієї школи, для вчителів (приватні оголошення для одного або кількох окремих вчителів, загальні оголошення для всіх вчителів), класів (одного конкретного класу або декількох), учнів чи батьків;
- оголошення на рівні вчителів – вчитель створює оголошення на школу, класи (один, або декілька), батьків.

7. Кабінет лектора.

Після впровадження у навчальний процес запропонованої нами системи «ION», для проведення онлайн-лекцій, конференцій та лабораторних робіт не потрібно шукати додаткові онлайн-ресурси. «ION» включає в себе технологію, що дасть змогу транслювати доповідь спікера у супроводі презентації, онлайн взаємодіяти з аудиторією, ставлячи та відповідаючи на запитання, а також зберігати відеоматеріали на сервері для подальшого користування.

Такий функціонал сприятиме забезпеченню реалізації взаємодії учнів, батьків і надавачів освітніх послуг, а також досягненню освітніх та суспільних цілей таких, як:

- реалізація дистанційного навчання;
- дистанційна підготовка учнів до ДПА і ЗНО;
- зручна реалізація змішаного навчання;
- усунення прогалин у навчанні;
- вільний доступ до навчальних матеріалів;
- можливість самоосвіти;
- навчання учнів у власному темпі сприйняття інформації;
- контроль успішності учнів;
- можливість отримати освіту дітьми з вадами органів сприйняття;
- безпосередня комунікація між вчителем, учнем, батьками і адміністрацією школи;
- створення умовної конкуренції за місце у рейтингу шкіл, викладачів і учнів;
- наявність статистичних даних успішності для використання при формуванні звітів чи проведенні наукових досліджень.

Зареєструвавшись на цьому вебресурсі, кожен матиме можливість доступу не тільки до загальної публічної інформації, а також до інформації згідно з рівнем доступу залежно від типу профілю. Для забезпечення інкапсуляції школи, тобто можливості обмеження доступу до особистих даних вчителів чи закритої для публічного доступу інформації школи, реєстрація відбувається за такою схемою:

1. Ми реєструємо школу та запрошуємо адміністратора школи. Під адміністратором розуміється директор чи завуч.

2. Адміністратор школи створює класи та запрошує викладачів приєднатися до системи.

3. Викладачі створюють профіль де відображається публічна інформація. Класні керівники запрошують учнів закріпленого за ними класу та їх батьків. Так автоматично створюються база даних школи та списки учнів у класах.

Адміністратор школи може сам запросити учнів і батьків, або видалити профіль. Учні самі можуть додати своїх батьків до системи самостійно, під контролем класного керівника.

Під час реєстрації кожен користувач додатку отримує свій статус (батьки, учень, вчитель, адміністратор) і, в залежності від статусу, рівень доступу до інформації та можливостей її введення та редагування.

Можливості адміністратора школи:

- заповнення загальної публічної інформації про школу;
- запрошення, видалення і призупинення участі викладачів, учнів та батьків в проєкті;
- створення класів;
- закріплення та перезакріплення класів за класним керівником.
- перегляд журналів класу;
- перегляд рейтингів: учнів класу, класів, викладачів, шкіл;
- створення приватних чи публічних оголошень для: школи, викладачів (деяких викладачів), класів (деяких учнів) та батьків.

Можливості класного керівника:

- запрошення учнів і батьків;
- ведення особових справ учнів;
- перегляд: списків класу, профілів учнів, рейтингу учнів з будь-якого предмету;
- спілкування з учнями та батьками в межах вебдодатку, а також з адміністратором школи;
- створювати календарне планування та конспекти уроків з предмету;
- ведення журналу класу з власного предмету;
- створення матеріалів і завдань із предмета;
- створення оголошень для учнів чи конкретного учня.

Можливості вчителя-предметника:

- перегляд: списків класу, профілів учнів, рейтингу учнів з власного предмету;
- спілкування з учнями та батьками в межах вебдодатку, а також з адміністратором школи;
- створювати календарне планування та конспекти уроків з предмету;
- ведення журналу класу з власного предмета;
- створення матеріалів і завдань із предмета;
- проведення онлайн-лекцій як із зворотним зв'язком, так і в односторонньому порядку;
- створення оголошень для учнів чи конкретного учня.
- можливість консультування та обговорення матеріалів провідних науковців педуніверситету.

Можливості учня:

- перегляд успішності по предметам;
- листування з викладачем;
- опрацювання матеріалів з предметів;
- обговорення матеріалів;
- виконання завдань призначених викладачем;
- участь у «вебінарах»;
- перегляд оголошень;
- питання до вчителів і обговорення матеріалів.

Можливості батьків:

- перегляд успішності з предметів;
- листування з викладачем, класним керівником, та адміністратором (за запитом адміністратора);
- перегляд оголошень.

Окреслимо деякі вдосконалення та нововведення, які ми введемо в найближчому майбутньому:

- введення профілю класного керівника (на вебресурсі кожен вчитель буде створювати власну персональну сторінку, на якій відобразатиметься фото профілю, контактна інформація, відомості стосовно професійної діяльності, оголошення та класне керівництво);
- особисті повідомлення окремим батькам (адміністрація школи, класний керівник чи будь який вчитель-предметник зможе контактувати безпосередньо з батьками кожного з учнів школи);
- повноцінний щоденник учня на кшталт друкованого з домашніми завданнями (аналог звичного щоденника забезпечить зручність та зрозумілість функціонування додатку);
- онлайн-діалоги (функція онлайн-діалогу забезпечить можливість швидкого та зручного обміну інформацією між працівниками школи та учнями за схемою: адміністратор – вчитель, вчитель – вчитель, вчитель – учень, учень – вчитель);
- створення бібліотеки підручників і методичних матеріалів для вчителів (бібліотекою на вебресурсі зможе користуватися як учень, так і вчитель для вдосконалення педагогічної майстерності та поповнення власної педагогічної скарбнички);
- вдосконалення кабінету лектора (ведення аудіодіалогів онлайн, дискусії з керуванням учасників вебінару (щоб уникнути одночасних аудіо діалогів декількох учасників, вчитель сам обирає кому надати слово));
- формат журналу подібний до стандартного (аналог сторінки журналу стане не тільки зручним, завдяки звичному формату, але й оснащений автоматичним заповненням клітинок з прізвищами, що автоматично формуватиметься із зареєстрованих учнів, алгоритмом підрахунку підсумкових оцінок та можливістю друку таблиці).

Висновки. Електронна підтримка процесів навчання, проведення наукових досліджень і управління освітнім процесом за допомогою цього вебресурсу загалом сприятиме підвищенню якості освітніх послуг та інтеграції системи освіти України у світовий освітній простір.

Перспективи подальшого розвитку вбачаємо в такому:

- створити повноцінну віртуальну школу, в якій зможуть навчатися діти, що не можуть відвідувати школу у зв'язку із особливими потребами;
- спростити управління школою;
- розширити інтерактивні можливості створення і обробки матеріалів та завдань, створивши чи підключивши спеціалізовані програмно-інструментальні засоби для обробки відео, фото, створення презентацій, таблиць, графічних 2D та 3D зображень, діаграм, інфографіки, динамічних схем та іншого освітнього контенту;
- створити публічну сторінку школи, де доступ до інформації матиме кожний охочий;
- вдосконалити методи батьківського контролю та створити батьківський комітет із публічною сторінкою та можливістю реалізації функцій комітету онлайн;
- залучити всіх учасників до модернізації ресурсу через прийняття рекомендацій, націлених на вдосконалення роботи додатку та освітнього процесу в цілому;
- синтезувати єдиний освітній простір, тобто мережу освітніх закладів всіх рівнів, де учень, одноразово зареєструвавшись, автоматично переводиться системою в наступний клас, а далі в коледж чи університет. На ресурсі будуть внесені та збережені всі дані про учня, включаючи успішність, досягнення у навчальній, суспільній, творчій, спортивній і науковій діяльності, результати ЗНО, ДПА, вступних іспитів тощо.

Використана література:

1. Балабан Я. Р., Іваній В. С., Мороз І. О. Використання SMART-технологій в організації навчального середовища вивчення фізики. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. № 8 (72).
2. Концептуальні засади розвитку електронної освіти в Україні. URL: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення: 06.07.2019).
3. Лапінський В. В. та Гуржій А. М. Електронні освітні ресурси як основа сучасного навчального середовища загальноосвітніх навчальних закладів. *Інформаційні технології в освіті*. 2013. № 15. С. 30–37.
4. Жалдак М. І. Педагогічний потенціал впровадження дистанційних форм навчання. *Матеріали науково-методичного семінару «Інформаційні технології в навчальному процесі»*. Одеса : Вид. ВМВ, 2009. С. 6–8.
5. Петрина Н. О., Онисимова Л. Т. Інформаційне забезпечення процесів освіти і науки в умовах становлення інформаційного суспільства. URL: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2660/3/Petrina%202.pdf> (дата звернення: 01.07.2019).
6. Садовий М. І., Трифонова О. М. Дистанційна освіта в умовах використання хмарних технологій як основа профорієнтаційної роботи з абітурієнтами. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/840/1/cloud.pdf> (дата звернення: 16.06.2019).
7. «Електронна школа». Запровадження системи інтернет-щоденника для школярів. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/1353816.html> (дата звернення: 18.06.2019).
8. Kentnor H. Distance Education and the Evolution of Online Learning in the United States (August 13, 2015). *Curriculum and Teaching Dialogue*. 2015. Vol. 17. Nos. 1 & 2; U Denver Legal Studies Research Paper No. 15-41. SSRN. URL: <https://ssrn.com/abstract=2643748>.
9. Sener J. The seven futures of American education: Improving learning and teaching in a screen captured world. North Charleston, SC : CreateSpace, 2012. URL: https://www.amazon.com/Seven-Futures-American-Education-Screen-Captured/dp/146797336X/ref=ntt_at_ep_dpt_1.

References:

1. Balaban Ya. R., Ivaniy V. S., Moroz I. O. Vykorystannya SMART-tekhnologiy v orhanizatsiyi navchal'noho seredovyschcha yuvchennya fizyky. *Pedahohichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyini tekhnolohiyi*. Sumy : SumDPU imeni A. S. Makarenka, 2017. № 8 (72) [in Ukrainian].
2. Kontseptual'ni zasady rozvytku elektronnoyi osvity v Ukrayini. URL: <http://www.mon.gov.ua> (data zvernennya: 06.07.2019) [in Ukrainian].
3. Lapins'kyy V. V. ta Hurzhiy A. M. Elektronni osvitni resursy yak osnova suchasnoho navchal'noho seredovyschcha zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladiv. *Informatsiyini tekhnolohiyi v osviti*. 2013. № 15. S. 30–37 [in Ukrainian].
4. Zhaldak M. I. Pedahohichnyy potentsial vprovadzhennya dystantsiynykh form navchannya. *Materialy naukovy-metodychnoho seminaru «Informatsiyini tekhnolohiyi v navchal'nomu protsesi»*. Odessa : Vyd. VMV. S. 6–8 [in Ukrainian].
5. Petryna N. O., Onyksymova L. T. Informatsiyne zabezpechennya protsesiv osvity i nauky v umovakh stanovlennya informatsiynoho suspil'stva. URL: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2660/3/Petrina%202.pdf> (data zvernennya: 01.07.2019) [in Ukrainian].
6. Sadovyy M. I., Tryfonova O. M. Dystantsiyina osvity v umovakh vykorystannya khmarnykh tekhnologiy yak osnova proforiyentatsiyanoi roboty z abiturientamy. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/840/1/cloud.pdf> (data zvernennya: 16.06.2019) [in Ukrainian].
7. «Elektronna shkola». Zaprovadzheniya systemy internet-shhodennyka dlya shkolyariv. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/1353816.html> (data zvernennya: 18.06.2019) [in Ukrainian].
8. Kentnor H. Distance Education and the Evolution of Online Learning in the United States (August 13, 2015). *Curriculum and Teaching Dialogue*. 2015. Vol. 17. Nos. 1 & 2; U Denver Legal Studies Research Paper No. 15-41. SSRN. URL: <https://ssrn.com/abstract=2643748> [in English].
9. Sener J. The seven futures of American education: Improving learning and teaching in a screen captured world. North Charleston, SC: CreateSpace, 2012. URL: https://www.amazon.com/Seven-Futures-American-Education-Screen-Captured/dp/146797336X/ref=ntt_at_ep_dpt_1 [in English].

Balaban Ya. R. Electronic educational protection support system as a new welded in the educational system

In article is intended to demonstrate the urgency of creating a unified system supporting the educational process in Ukraine. Analysis of research on distance learning allows us to conclude that this kind of training has arisen quite a long time and is improved together with scientific and technological progress. In our country, there is now dissonance between educational opportunities and the demands of modern society on the quality, methods and means of obtaining educational services.

The development of an information society depends on the speed of dissemination and the possibilities information processing. E-learning, which is now rapidly evolving, can improve these transfer and processing techniques.

The e-system developed by us to support the educational process at school is only the first step towards creating a coherent system that will cover all educational institutions in our country. This system is created taking into account the needs of teachers, students, parents, school administration. It is necessary to take into account the pedagogical conditions that will be implemented within the framework of the development to improve the quality of perception of information within the system. This system is a web resource (e-school), which is always accessible, which makes it possible to use it not only to expand the opportunities of the school, but also to prepare students for external testing.

The capabilities of the system we have developed are not limited to the delivery of educational materials to the e-school. The e-school allows parents to keep track of the success of their children, consult with the school administration, follow school news and many other important functions. Students can process teaching materials, independently assess the quality of material absorption, and if necessary, seek help from a teacher.

In this article the educational opportunities of the ION electronic school are fully revealed and the prospects for its further improvement are outlined.

Key words: *E-school, «ION», electronic support of educational process, electronic education, educational web resource, education system, distance learning, educational process.*

УДК 37.091.4Сухомлинський:37.015.31:17215:37.091.12.011.3-51

DOI <https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-69.4>

Березівська Л. Д.

ІДЕЇ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО ПРО РОЛЬ УЧИТЕЛЯ У ВИХОВАННІ В УЧНІВ ПАТРІОТИЧНИХ ПОЧУТТІВ У РУСЛІ РОЗБУДОВИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

На основі аналізу педагогічних праць В. О. Сухомлинського розкрито його ідеї стосовно ролі вчителя у вихованні патріотичних почуттів учнів. У роботі зазначається, що формування любові та поваги до рідної землі – це важливий вектор навчально-виховного процесу, який дає можливість учням усебічно розвиватися та реалізовувати себе в дорослому житті.

Аргументовано, що виховання патріотичних почуттів має бути серцевиною освітнього процесу, де ключовою фігурою є вчитель, якому необхідно стати прикладом свідомого громадянина, який займає активну життєву позицію, знає історію свого народу, досконало володіє українською мовою задля формування у школярів високої патріотичної свідомості, почуття відповідальності за майбутнє країни, вірності й любові до Батьківщини, готовності служити їй, стати на її захист. Міркування видатного українського педагога, який працював в умовах радянської ідеології, не втратили своєї актуальності й у незалежній Україні в руслі розбудови нової української школи. Охарактеризовано методи та прийоми навчання, використовувані В. О. Сухомлинським у його педагогічній діяльності, які дають можливість учителю сприяти не лише накопиченню знань учнів, а й ефективному їх застосуванню в різних життєвих ситуаціях, виробленню основних загальних і предметних компетентностей, що є основою сучасної системи освіти. До найголовніших тверджень відомого педагога належать такі: на вчителя покладається відповідальна місія виховання в учнів любові до рідної землі, українського народу, його традицій і культури; школярі повинні усвідомлювати, що вони є відповідальними за майбутнє власної країни, її подальший розвиток; дієвими засобами виховання патріотичних почуттів є рідна мова та література, історія, казка, пісня, мистецтво, природа, що створюють необхідну психологічну атмосферу, яка допомагає збільшувати мотиваційний складник пізнання Батьківщини в усіх її сферах.

Ключові слова: *В. О. Сухомлинський, учитель, національно-патріотичне виховання школярів, патріотичні почуття учнів.*

Проблема патріотичного виховання учнів як майбутніх громадян суспільства має глобальний характер та є актуальною для всіх держав світу. Формування у школярів патріотичних почуттів, а саме любові до батьків, природи, мови й культури свого народу, до Батьківщини, є важливим складником освітнього процесу.

Сьогодні в незалежній Україні задекларовані мета, завдання, шляхи та форми національно-патріотичного виховання дітей і молоді у провідних освітніх документах (наприклад, Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді, Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року) [2; 3]. Так, у Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді поняття «патріотичне виховання» тлумачиться як «складник національного виховання, головною метою якого є становлення самодостатнього громадянина – патріота України, гуманіста й демократа, готового до виконання громадянських і конституційних обов'язків, до усякденного духовних та культурних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин» [2].

Одним зі стратегічних завдань освітньої сфери стало вдосконалення підготовки та перепідготовки кадрів, які займаються питаннями національного й патріотичного виховання дітей і молоді в системі освіти,